

W sprawie realizacji uchwały Sejmu z 1 lipca 1994

Autor tekstu: Jerzy Bąk

Notatka Jerzego Bąka z Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu RP dla posła Stanisława Rogowskiego w sprawie realizacji uchwały Sejmu RP z dnia 1 lipca 1994 r.

(3 stycznia 1995 r., Warszawa)

Sejm RP uchwałą z dnia 1 lipca 1994 r. powołał Komisję Nadzwyczajną do rozpatrzenia projektu ustawy o ratyfikacji Konkordatu między Stolicą Apostolską, a Rzeczpospolitą Polską. Zadania Komisji zostały precyzyjnie sformułowane i polegać one mają na ocenie skutków prawnych, jakie nastąpią w przypadku uchwalenia ustawy ratyfikacyjnej w świetle obowiązujących przepisów konstytucyjnych oraz innych ustaw. Termin do złożenia sprawozdania upływa z dniem 31 stycznia 1995 r. (aktualnie złożony został wniosek do Prezydium Sejmu RP o przedłużenie terminu opracowania sprawozdania). Zadanie Komisji dokonania oceny zgodności Konkordatu z uchwaloną przez Zgromadzenie Narodowe Konstytucją nie jest objęte stanowiskiem niniejszego opracowania z uwagi na okoliczność, iż prace nad Konstytucją nie zostały jeszcze zakończone.

Na posiedzeniu Podkomisji w dniu 16 grudnia 1994 r. sformułowano pytanie pod adresem Biura Legislacyjnego o wypowiedzenie się w jakim kierunku powinny zmierzać prace związane z nowelizacją przepisów prawa krajowego i jakie powinny obejmować ustawy w pierwszej kolejności, tak ażeby relacje między Konkordatem jako umową międzynarodową, a ustawodawstwem polskim były zgodne, bowiem umowa międzynarodowa po jej ratyfikacji dokonuje transformacji normy międzynarodowej w normy prawa wewnętrznego.

Przy opracowaniu przedmiotowych kwestii Biuro Legislacyjne oparło się na opracowaniach i ekspertyzach rządowych jak również na opiniach ekspertów powołanych przez komisję sejmową, a w szczególności na stanowisku Rządu sprecyzowanym na piśmie przez Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 26 października 1994 r. i Jego wystąpieniu na posiedzeniu Komisji w dniu 13 grudnia br. Wykorzystano ponadto precyzyjnie sformułowane stanowisko Rządu wyrażone w piśmie Szefa Urzędu Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1994 r. Rząd RP reprezentuje pogląd, iż niezbędne zmiany wynikające wprost z postanowień Konkordatu winny w pierwszej kolejności obejmować:

1. Nowelizację ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego jedynie w zakresie dotyczącym zawierania małżeństw w związku z art. 10 Konkordatu. Przepis art. 10 Konkordatu stanowi bowiem, że od chwili zawarcia małżeństwa kanonicznego wywiera ono takie skutki, jakie pociąga za sobą małżeństwo zawarte zgodnie z prawem polskim jeżeli między nupturientami (nowożeńcami) nie istnieją przeszkody wynikające z prawa polskiego, a ponadto złożą oni przy zawieraniu zgodne oświadczenie woli dot. wywarcia takich skutków. Zachodzi zatem potrzeba dokonania nowelizacji ustawy prawo o aktach stanu cywilnego (art. 12 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 53, art. 61 i 62). Niezbędnym jest również dokonanie nowelizacji Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego art. 1, 5, 6, 9, 22 oraz 56. Dokonanie ww. zmian skutkuje również na potrzebę nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego a konkretnie art. 43⁴. Nowelizacja tych ustaw powinna objąć nie tylko uznanie skutków cywilnych małżeństwa kanonicznego zawartego według formy obowiązującej w kościele katolickim, ale można by również rozważyć przy tej okazji uznanie skutków cywilnych także małżeństw zawartych w innych kościołach i związkach wyznaniowych o ile kościoły te posiadają prawną formę do zawarcia małżeństw religijnych.

2. Konieczność wprowadzenia nowego zapisu ustawowego przewidziana jest w art. 15 ust. 3 Konkordatu odnośnie dotacji Papieskiej Akademii Teologicznej. Tego rodzaju zobowiązanie państwa może nastąpić w ustawie budżetowej na rok po ratyfikacji Konkordatu.

3. W celu rozszerzenia gwarancji wolnościowych, jakie zostały wpisane do Konkordatu również na inne kościoły i związki wyznaniowe działające legalnie w Polsce, należy dokonać nowelizacji ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania. Jak wynika z informacji Ministra Szefa Urzędu Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1994 r. projekt nowelizacji tej ustawy został w maju br. omówiony i zaakceptowany przez Komitet Społeczno-Polityczny Rady Ministrów. Obecnie ocenie resortów poddawana jest wersja uwzględniająca wniesione uwagi,

postulaty i poprawki. Nowelizacja powinna obejmować w katalogu praw podmiotowych obywateli potwierdzenie prawa obywateli do otrzymania pochówku zgodnego z wyznawanymi zasadami religijnymi lub przekonaniami w sprawie wiary (art. 2 pkt. 7 projektu). W art. 13 projektu proponowane jest ustawowe rozwiązanie aby wszystkie kościoły i związki wyznaniowe działające w Polsce mogły korzystać z takiego samego zakresu praw związanych z majątkiem i przychodami kościelnymi. Proponowane przez Rząd inne zmiany zmierzają do sformułowania i wypracowania zasad odnośnie stałych form współdziałania z poszczególnymi kościołami. Zamierzeniem Rządu jest by ustawa potwierdziła istniejący stan faktyczny w zakresie funkcjonowania od 1992 r. Komisji Wspólnej Rządu i Polskiej Rady Ekumenicznej.

Inne propozycje dotyczą:

- ochrony dóbr kultury i zasad postępowania,
- zasad działalności innych kościołów jako podmiotów umów dwustronnych między Rządem, a kierownictwem organów wykonawczych innych kościołów lub związków wyznaniowych,
- zasad udzielania pomocy finansowej uczelniom innych kościołów, które mogą być powołane w przyszłości.

Stanowisko Biura Legislacyjnego w przedmiocie konieczności dokonania nowelizacji wymienionych ustaw w związku z wejściem w życie Konkordatu jest zbieżne ze stanowiskiem Rządu.

Jednocześnie propozycje w zakresie szczegółowych zapisów w poszczególnych ustawach mogą być sprecyzowane dopiero na posiedzeniach Komisji po otrzymaniu projektów ustaw, które wpłyną do łaski marszałkowskiej.

*

Tekst publikowany w: „Konkordat Polski 1993. Wybór materiałów źródłowych z lat 1993-1996”. Wybór tekstów: Czesław Janik, Uniwersytet Warszawski, Instytut Nauk Politycznych, Warszawa 1997, przygotowany na zlecenie Podkomisji ds. okołokonkordatowych w sprawie realizacji uchwały Sejmu RP z dnia 1 lipca 1994 r. (tzw. podkomisja S. Rogowskiego).

(Publikacja:

16-11-2003)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2946) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,2946>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl